Totongi Faka‘aonga ‘i Hala ‘o Makatu‘unga ‘i he Taimi

Kuo pau ke ma‘u mai ho‘o fakamatala ‘i he ‘aho **11 Tīsema 2026** pe kimu‘a ai.

Tupunga he ‘efi’efi ‘oe fefononga’aki ‘ hala ‘oku toe lōloa ange ai e taimi fefononga’aki pea faingata‘a ke fakafuofua‘i lelei e taimi ‘e a‘u ai. ‘Oku hoko eni koe fakatupu ta‘efiemālie ‘eni ki he kakai, ngaahi pisinisi mo e uta koloa. ‘Oku mau (Auckland Council) lolotonga fakakaukau‘i ha totongi hono ngaue’aki ‘ ‘ae hala pule’anga, ke tokoni ki hono fakasi‘isi‘i e ‘efi’efi‘ o e fefononga’anga mo vave ange pea fakalakalaka mo toe falala‘anga ’ae fefononga’aki ‘i he ngaahi hala ‘o ‘Aokalani. Koe founga koeni hono hilifaki e totongi kihe taimi hono ngaue’aki ‘ae hala kuo ‘osi fakahoko ‘ihe ngaahi kolo lalahi ‘o hange ko London, Singapore, Stockholm pea mo New York, pea ‘oku ‘iai ‘ene tokonilahi kihono fakasi‘isi‘i ‘ae ‘efi’efi ‘ae fefonga’aki he hala.

‘Oku ‘i ai e ngaahi founga kehekehe ki hono fokotu‘u ha totongi ‘o makatu‘unga ‘i he taimi, ‘oku ngaue’aki he fononga he hala, pea ‘oku ma’u ai e ngaahi lelei, ngaahi a’usia mo e ngaahi me‘a ‘e ala tukuange kae ma‘u ha lelei kehe. ‘Oku mau fie ‘ilo pe ‘e uesia fēfē koe ‘e he ngaahi founga ko ‘eni, pea ko e hā ‘okú ke pehē ‘oku totonu ke mau fakamu‘omu‘a.

Ko e ngaahi fili ‘oku fakahaa‘i ‘i he foomu ni ‘oku ‘ikai ko ha ngaahi fokotu‘u faka‘osi. Ko ha ngaahi sīpinga pē ke tokoni ki ho‘o fakamatala. ‘E tokoni ho‘o fakamatala ki hono fakafotunga ha founga ‘e lava ai he’e Kosilio ‘a Aokalani ‘o fili mei ai ‘ae founga lelei mo fe’unga ke ngaue’aki, ki he sitepu hono hoko ‘o e ngāue.

Koe sitepu hono hoko, ‘e fa‘u ‘e he Kōsilio mo e New Zealand Transport Agency ha fokotu‘u faka‘osi fakaikiiki, kau ai e lahi ‘o e totongi mo e taimi ‘e fakahoko ai. ‘E pau leva ke fakahoko ha fepotalanoa’aki faka‘ofisiale mo e kakai fekau‘aki moe ngaahi fokotu‘u fakaikiiki koeni kimu‘a pea toki fai ‘e he Kōsilio mo e pule‘anga ha tu‘utu‘uni aofangatuku ki hono faka‘osi. Kapau ‘e tali ke fakahoko, ‘e ala kamata ‘a e totongi ni ‘i he 2031.

‘Oku mau poupou mālohi atu ke lau e founga ‘oku fokotu‘u atu mo e ngaahi fakamatala ‘oku ‘omai fakataha mo ia, kimu‘a pea tali ha taha ‘o e ngaahi fehu‘i ko ‘eni.

‘Oku mau poupou atu ke tuku mai ho‘o fakamatala ‘i he ‘initaneti ‘i he akhaveyoursay.nz, pe te ke lava ‘o:

Sikeni ho‘o foomu kuo fakakakató pea ‘īmeili ki he: timeofusecharging@aucklandcouncil.govt.nz

Pe meili ho‘o foomu kuo fakakakató ki he:
FAO: Time of Use Charging consultation
Freepost Number 190198
Auckland Council
Private Bag 92300, Victoria Street West
Auckland, 1142

Ngaahi fakaikiiki fekau'aki mo koe

'E fakakau ho hingoá mo ho'o fakamatalá 'i he ngaahi tohi 'e tuku ki he kakai. 'E 'ikai tuku ki he kakai ha toe fakaikiiki fakafo'ituitui kehe fekau'aki mo koe.

Hingoa 'uluaki: Fakaiku:

Tu'asila 'īmeili pe tu'asila meili:

Ko ho'o local board pe feitu'u nofo'anga: Fika ho'o kolo (Post code):

'Okú ke tuku mai:

☐ Ho'o fakamatala **fakafo'ituitui**

☐ Ha fakamatala 'i ho tu'unga ko e fakafofonga faka'ofisiale 'o ha **kautaha**

Hingoa 'o e kautaha:

Fakamatala mahu'inga ki hono malu'i ho'o fakamatala fakafo'ituitui

Ko e ngaahi fakamatala fakafo'ituitui te ke tuku mai 'i he foomu ni 'e tauhi mo malu'i 'e he Auckland Council 'o fakatatau ki he'emau tu'utu'uni ki hono malu'i 'o e fakamatala fakafo'ituitui ('oku ma'u 'i he aucklandcouncil.govt.nz/privacy pea 'i homau ngaahi laipeli mo e ngaahi senitā tokoni) pea mo e Privacy Act 2020. 'Oku fakamatala'i 'e he tu'utu'uni ni e founga 'e lava ke mau faka'aonga'i mo vahevahe ai ho'o fakamatala fakafo'ituitui 'i ha'o fetu'utaki mo e Kōsilio, pea mo e founga te ke lava ai 'o ma'u mo fakatonutonu e fakamatala ko iá. Kataki 'o lau ke mahino kiate koe e tu'utu'uni ni kimu'a pea fakahū mai e foomu ni.

Ko e ngaahi fehu'i ni 'oku 'ikai pau ke tali. 'Oku tokoni ia ke mau 'ilo'i pe ko hai 'oku kau mai ki he fealea'aki.

Ko e hā ho tu'unga tangata pe fefiné?

☐ Tangata ☐ Fefine ☐ Ha tu'unga tangata pe fefine kehe:

'Okú ke kau ki he kulupu ta'u fē?

☐ Si'i hifo 'i he 15 ☐ 15-17 ☐ 18-24 ☐ 25-34 ☐ 35-44

☐ 45-54 ☐ 55-64 ☐ 65-74 ☐ 75+

Ko e fē 'a e ngaahi matakali 'okú ke ongo'i 'okú ke kau ki aí? (Fili 'a e kotoa 'oku fekau'aki mo koe)

☐ Pākehā/'Iulope 'o Nu'u Sila ☐ Māori ☐ Māori 'o e 'Otu Motu Kuki

☐ Ha'amoa ☐ Tonga ☐ 'Initia

☐ Siaina ☐ Filipaini ☐ Kōlea

☐ Kehe (kataki 'o fakamatala'i):

ʻOkú ke fie lesisita ke maʻu ha taha ʻo e ngaahi meʻa ko ʻení? (Fakaʻilongaʻi kotoa ʻa e ngaahi meʻa ʻokú ke fiemaʻu)

- ☐ People's Panel – ke kau ʻi he ngaahi savea ʻa e Kōsilio
- ☐ Our Auckland – ko hoʻo fakahinohino fakauike ki he ngaahi meʻa ʻoku hoko ʻi ʻAokalani
- ☐ Auckland Conversations – ngaahi fakataha taʻetotongi maʻá e kakai, ke vahevahe e ngaahi fakakaukau, fakalotolahi mo e ngāue ki ha ngaahi kolo ʻoku tuʻunga fakaemāmani lahi

Te ke lava foki ʻo ʻalu ki he akhaveyoursay.nz ke ʻilo ki he ngaahi fealeaʻaki mo e kakai ʻoku fakahoko ʻi ʻAokalani, pe lesisita ke maʻu maʻu pē ha fakamatala fakamuimui fekauʻaki mo ia.

Ko ho‘o fakamatala (‘oku ‘ikai pau ke tali ha fehu‘i)

Kataki ‘o fakatokanga‘i:

- ‘E fakakau ho‘o fakamatala ‘i he ngaahi tohi ‘e tuku ki he kakai. Kataki ‘o ‘oua na‘a fakakau ha fakamatala fakafo‘ituitui pau ‘i ho‘o tali.
- Ke fakapapau‘i ‘oku totonu mo taau e founga ngāue, ‘oku mau fakakaukau‘i pē ha fakamatala ‘e taha mei he tokotaha takitaha. Kapau te ke fakahū mai ha fakamatala ‘o laka hake ‘i he tu‘o taha, te mau lau ho‘o fakamatala fakamuimuitahá ko ho‘o fakamatala kakato mo faka‘osi ia.
- Te mau ala faka‘aonga‘i ha ngaahi me‘angāue ‘oku tokoni ‘i ‘e he poto ‘o fa‘u (AI) ki hono ‘analaiso ‘o e ngaahi fakamatala. ‘E vakai‘i ‘e he kau ngāue ‘a e ngaahi ola ke fakapapau‘i ‘oku tonu, kimu‘a pea fakapapau‘i faka‘osi e ngaahi me‘a kuo ma‘u.

KO HO‘O FE‘ALU‘AKI

Ko e ngaahi houa femo‘uekina ‘o e fe‘alu‘aki ko e taimi ia ‘oku lahi taha ai e fe‘alu‘aki ‘i he ngaahi hala ‘o ‘Aokalani. ‘Oku kehekehe pē ia mei he hala ki he hala, ka ‘oku fa‘a hoko ‘i he Mōnite ki he Falaite, mei he 7–10 pongipongi mo e 3–6 efiafi.

Ko e taumu‘a ‘o e totongi faka‘aonga‘i hala ‘o makatu‘unga ‘i he taimi ko hono fakasi‘isi‘i e ‘efi’efi ‘o e fe‘alu‘aki mo fakalelei‘i e lele ‘a e ngaahi me‘alele, ke vave mo falala‘anga ange e ngaahi fefononga’aki ‘i he ngaahi taimi ko ‘eni. Ko hono hilifaki ha totongi ‘i he taimi ‘oku femo‘uekina taha ai e ngaahi hala tefitó ‘oku ne faka‘ai‘ai ha kau faka‘uli ke nau fononga ‘i ha taimi kehe, faka‘aonga‘i ha hala kehe, pe fili ha founga fe‘alu‘aki kehe.

1. **‘I ho‘o fakakaukaú, ‘oku lahi fēfē ‘a e palopalema ‘o e fefihia ‘o e fe‘alu‘aki ‘i ‘Aokalaní?**

   ☐ ‘Oku ‘ikai ko ha palopalema

   ☐ Ko ha ki‘i palopalema si‘isi‘i

   ☐ Ko ha palopalema ‘oku fe‘unga pē hono lahí

   ☐ Ko ha palopalema lahi

2. **‘Oku tu‘o fiha ho‘o fefoong’aki ‘i ha fa‘ahinga founga fe‘alu‘aki pē lolotonga e ngaahi houa femo‘uekiná?**

   Fakatokanga‘i – ko e ngaahi taimi femo‘uekina tahá ko e Mōnite ki he Falaite, mei he 7–10 pongipongi mo e 3–6 efiafi.

   ☐ ‘Oku ou fononga ma‘u pē ‘i he ngaahi houa femo‘uekiná

   ☐ ‘Oku ou fononga ‘i he ngaahi houa femo‘uekiná ‘i he taimi ‘e ni‘ihi

   ☐ ‘Oku hāhāmolofia pe ‘ikai ‘aupito ke u fiema‘u ke fononga ‘i he ngaahi houa femo‘uekiná

3. **Ko e hā ho‘o founga fefononga’aki ‘ihe angamaheni ‘i he ngaahi houa femo‘uekiná? (Fili ‘a e tali ‘oku fekau‘aki taha mo koe)**

   ☐ ‘Oku ‘ikai ko ‘eku angamaheni ke fononga ‘i he ngaahi houa femo‘uekiná

☐ Ko e faka‘uli pe pasese ‘i ha me‘alele fakafo‘ituitui pe me‘alele ngāue

☐ Fefononga’aki fakapule’anga (pasi, lelue, vaka)

☐ ‘Aka pasikala, faka‘aonga‘i ha sikuta pe lue lalo

☐ Ma kehe, kataki ‘o fakamatala‘i:

KO E NGAAHI ME‘A ‘OKÚ KE FAKAMU‘OMU‘Á

Koe lelei ange founga ‘e ma’u mei hono tanaki ‘oe totongi ‘oe fefononga’aki he hala kihono fakasi’isi’i ‘ae taimi fononga holo ‘o tefito ia ‘i he feitu’u ‘oku fakahoko ai e totongi, pea moe tokolahi ‘o e kakai ‘oku totongi moe lahi e totongi ‘e hilifaki kiai. Koe ngaahi fili pe founga ‘oku iiki ‘oku toe si’isi’i ange ai ‘ae totongi, kae ‘ikai lava ia ‘o fakahoko ai ha liliu ‘oku lahi, ‘o fakatatau kiha ngaahi fili pe founga ‘oku lalahi ange pea toe lahi ange mo hono totongi.

‘Oku mau fie ‘ilo e ngaahi me‘a ‘okú ke pehē ‘oku mahu‘inga taha fekau’aki moe ngaahi fili pe founga kehekehe ‘oe totongi ‘ihe taimi ‘oku ngaue’aki ai ‘ae ngaahi hala.

4. **Ko e hā e ngaahi me‘a ‘oku mahu‘inga taha kiate koe ‘i ho‘o fakakaukau‘i ‘a e totongi faka‘aonga‘i hala ‘o makatu‘unga ‘i he taimí? (Fili ‘o a‘u ki he 3)**

   - ☐ Fakavave‘i e taimi fononga / fakasi‘isi‘i e ’efi’efi hia ‘o e fefononga’aki
   - ☐ Ngaahi taimi fononga ‘oku falala‘anga ange lolotonga e ngaahi houa femo‘uekiná
   - ☐ Tauhi ke mā‘ulalo taha ‘a e ngaahi totongí ‘i he lahi taha ‘e lava
   - ☐ Fakasi‘isi‘i e uesia ki he kakai ‘oku si‘isi‘i ‘enau ngaahi founga kehe ke fili mei aí
   - ☐ Fakalelei‘i e ngaahi sēvesi ‘oe fefononga’aki fakapule’anga (hangē ko ha ngaahi halanga pe koe leini ‘oe pasi, lēlue ‘oku falala‘anga ange)
   - ☐ Fakahū ha pa‘anga ki he ngaahi fa‘unga ‘oe fefononga’aki kihe kaha‘ú (hangē ko e ngaahi leini pasi pe kohono fakalelei ’oe hala)
   - ☐ Ke faingofua hono ngaue’aki mo mahino‘i
   - ☐ Ngaahi lelei ki he ‘ātakai (hangē ko hono fakasi‘isi‘i e tukuange kāponi / ‘uli ‘o e ‘ea)
   - ☐ ‘Oku ‘ikai te u ‘ilo
   - ☐ Me’a kehe, kataki ‘o fakamatala‘i: _____

NGAAHI FILI KI HE TOTONGI ‘OKU ALA FAKAHOKO

Kuo mau fakakaukau‘i ha ngaahi founga kehekehe ki he totongi ni. ‘Oku fakatefito ‘a e ngaahi fili ‘oku mau fakakaukau‘í ‘i he loto kolo ‘o ‘Aokalani, ke fakapapau‘i ‘oku ‘i ai ha ngaahi founga ‘oe fefononga’aki fakapule’anga ‘oku lelei taha pea fakasi’isi’i hono uesia e ngaahi ‘api pe famili ‘oku mā‘ulalo ange ‘enau pa‘anga hū mai.

Lolotonga e ngaahi houa femo‘uekina angamaheni ‘o e pongipongí, ‘oku fakafuofua ko e ngaahi me’a eni ‘e ala uesia ai ka fakahoko ‘ae totongi ‘e taimi fefononga’aki ki he kau fononga kehekehe. ‘E ‘ikai uesia ‘a e vaheua ‘e tolu i ‘o e kau faka‘uli (‘a kinautolu ‘oku ‘ikai fononga ‘o ofi ki he feitu‘u ‘e hilifaki ai e totongi).

- ‘E a‘u ki he vahe tolu ‘e taha ‘o e kau faka‘uli (‘a kinautolu ‘oku fononga ofi ki he ngaahi feitu‘u totongi, ka ‘oku ‘ikai hū ki ai) te nau ma‘u ha ki‘i fakalelei ki he taimi fononga mo hono falala‘anga.

- Ko e pēseti ʻe tolu ki he valu ʻo e kau fakaʻuli te nau totongi pea te nau maʻu ai ha ngaahi e lelei ʻo toe vave mo falalaʻanga ange ʻenau fefononga'aki.
- ʻE ala lōloa ange e taimi fononga ʻa ha kau fakaʻuli tokosiʻi ʻoku ofi ki he ngaahi feituʻu totongi, koeʻuhí ko e liliu ʻo e anga ʻo e feʻaluʻaki.
- Ko e fa'ahinga koee tenau faka'aonga'i ʻae fefononga'aki fakapule'anga ʻe fakalūkufua pē ʻenau maʻu e lelei mei he lahi ange ʻa e ngaahi sēvesi mo e ngaahi fononga ʻoku vave mo falalaʻanga ange.

Kuo fili ʻa e ngaahi fili ʻe tolu ʻoku hā ʻi laló ke toe vakaiʻi fakaikiiki ange.

Kuo fakaʻaongaʻi ha ngaahi sīpinga totongi mei he $2 ki he $7 ʻi hono fakafuofuaʻi e ngaahi ola ʻo e ngaahi fili ni, ka ʻe toki fakapapauʻi ʻa e ngaahi totongi fakaʻosí ʻi he sitepu hono hoko. ʻOku fakahaaʻi ʻi lalo ʻa e ngaahi ola ʻoku fakafuofua ki ai ʻi he fili takitaha, ʻo makatuʻunga ʻi he ngaahi fakafuofua ko ʻeni.

ʻOku fiemaʻu ʻe he lao ke fakamuʻomuʻa ʻa hono fakaʻaongaʻi ʻo ha paʻanga ʻoku toe hili hono totongi e fakamole ki hono fakalele ʻo e polokalamá, ki hono fakalelei ʻi e ngaahi sēvesi mo e ngaahi faʻunga ʻo e fefononga'aki fakapule'anga ʻi he takatakai ʻo e feitu'u totongí. ʻE lava ke sio ki ha ngaahi sīpinga ʻo e fakalelei ki he fefononga'aki fakapule'anga ki he ngaahi fili pe founga takitaha ʻihe akhaveyoursay.nz/TimeOfUseCharging

ʻOku mau fie ʻilo pe ko e hā ʻokú ke pehē ʻe lelei ʻi he founga takitaha, pea mo ha meʻa pē ʻokú ke hohaʻa ki ai.

FILI A – LOTO KOLO

ʻE hilifaki e totongi ki he ngaahi fononga ʻoku kolosi ki loto ʻi he kauʻā fakangatangata ʻo e totongí ʻi he ngaahi houa femoʻuekina ʻo e pongipongí, pea ki he ngaahi fononga ʻoku hū ki tuʻa ʻi he ngaahi houa femoʻuekina ʻo e efiafí. ʻE ʻikai totongi ʻa e ngaahi fononga ʻi loto pē ʻi he kauʻā fakangatangatá, pe ʻi he ngaahi hala puleʻanga lalahí (motorways).

Kau‘ā fakangatangata ‘o e totongi ‘i he loto kolo.

Ngaahi poini mahu‘inga:

- Ko e fili si’isi’i mo faingofua tahá (‘e totongi ‘a e pēseti ‘e 3.5 nai ‘o e ngaahi fononga me‘alele ‘i he ngaahi houa femo‘uekina ‘o e pongipongí)
- Fakasi‘isi‘i ‘aki e pēseti ‘e 4 nai ‘a e ‘efi’efi ‘ae fefononga’aki he houa pongipongi i ‘i he konga kelekele ‘o e isthmus mo e fakatonga ‘o North Shore, pea fakahaofi ‘aki mo faka’avalisi ‘aki ha miniti ‘e 2.5 nai kiate kinautolu ‘oku totongí
- ‘Oku ngalingali ‘e ‘i he tafa‘aki mā‘ulalo ange ‘a e totongí
- Fakafuofua ange koe peseti ‘e 28 nai ‘ae kau faka‘uli ‘oku ‘ikai te nau totongí ka te nau kei ma’u pe ‘ae vave moe falala’anga ange ‘oe fefonga’aki.
- ‘Oku fakafuofua ‘e ma‘u ai ha lelei faka‘ekonōmika fe’unga moe $3.40 nai ki he pa’anga ‘e taha kotoa pē ‘oku fakahū ki aí.
- ‘Oku lolotonga ‘i ai ha ngaahi founga kehekehe ‘oe fefononga’aki fakapuleanga ‘oku lelei ke fili mei ai.
- ‘Oku ma‘u ai ha pa‘anga hū mai fe‘unga ke tānaki ha ngaahi sēvesi si’isi’i fe’unga pe kihe fefononga’aki fakapule’anga.

Vakai ki he akhaveyoursay.nz/TimeOfUseCharging ki ha toe fakamatala.

5. **ʻE uesia fēfē ʻe he fili ni hoʻo feʻaluʻaki angamaheni ʻi he ngaahi houa femoʻuekiná?**

- ☐ ʻOku ou fononga ki loto pe fou atu ʻi he feituʻu totongí ʻi ha meʻalele fakafoʻituitui/ngāue
- ☐ ʻOku ou fononga ki loto pe fou atu ʻi he feituʻu totongí ʻi he fefonong'aki fakapule'anga, ʻaka pasikala pe lue lalo, ko ia ʻe ʻikai te u totongi
- ☐ ʻOku ou fononga ofi ki he feituʻu totongí ka ʻe ʻikai te u totongi
- ☐ ʻOku ʻikai ko ʻeku angamaheni ke fononga ʻi he feituʻu totongí pe ofi ki ai ʻi he ngaahi houa femoʻuekiná
- ☐ ʻOku ʻikai te u ʻilo
- ☐ Ma kehe

6. **ʻOku ke pehē ʻe ʻaonga ʻa e fakasiʻisiʻi ʻo e fefihia ʻo e feʻaluʻaki ʻoku fakafuofua ke maʻu mei he fili ni?**

- ☐ ʻOku pau ʻe ʻaonga
- ☐ ʻOku ngalingali ʻe ʻaonga
- ☐ ʻOku ngalingali ʻe ʻikai ʻaonga
- ☐ ʻOku pau ʻe ʻikai ʻaonga
- ☐ ʻOku ʻikai te u ʻilo
- ☐ Ma kehe

Talamai e ʻuhinga hoʻo talí mo e meʻa ʻe lava ke lelei ange ai e fili ni kiate koe.

FILI B – TAKATAKAI ʻO E LOTO KOLO

ʻE hilifaki e totongi ki he ngaahi fononga ʻoku kolosi ki loto ʻi he kauʻā fakangatangata ʻo e totongí ʻi he ngaahi houa femoʻuekina ʻo e pongipongí, pea ki he ngaahi fononga ʻoku hū ki tuʻa ʻi he ngaahi houa femoʻuekina ʻo e efiafí.

ʻOku fakalahi ʻa e feituʻu ʻo e Fili A ke kau ai ʻa e ngaahi feituʻu pisinisi mo ha ngaahi feituʻu nofoʻanga ofi ki he loto koló. ʻE toki vakaiʻi ʻi he sitepu hono hoko ʻa e ngaahi fili ki hono fakalahi e kauʻā fakangatangatá ke kau ai ʻa Parnell mo Ponsonby.

ʻE ʻikai totongi ʻa e ngaahi fononga ʻi he Northern Motorway, Southern Motorway mo e Northwestern Motorway.

Kauʻā fakangatangata ʻo e totongi ʻi he takatakai ʻo e loto kolo.
Founga kehe ʻe ala fili (potential variant).

Ngaahi poini mahuʻinga:

- ʻOku kiʻi lahi ange eni ʻi he Fili A (ʻe totongi ʻa e pēseti 5.5 nai kihe ngaahi fefononga'aki me'alele he taimi femo'uekina ʻo e pongipongi.)
- Fakasiʻisiʻi ʻaki e pēseti 6 nai ʻa e ʻefi'efi ʻae fefononga'aki ʻi he konga kelekele ʻo isthmus mo e fakatonga ʻo North Shore, pea fakahaofi ʻaki ha miniti ʻe 4 nai kiate kinautolu ʻoku totongi.
- ʻOku ngalingali ʻe ʻi he tuʻunga lotoloto ʻa e ngaahi totongi.
- ʼOku fakafuofua kihe pēseti 33 nai ʻo e kau fakaʻuli ʼe ʻikai kenau totongí ka te nau kei ma'u pe ʼae vave moe falalaʻanga ʼoe fefononga'aki.
- ʻOku fakafuofua ʻe maʻu ai ha lelei fakaʻekonōmika fe'unga moe $3.70 ki he pa'anga ʻe taha kotoa pē ʻoku fakahū ki aí.
- ʻOku lolotonga ʻi ai ha ngaahi founga kehekehe ʻoe fefononga'aki fakapule'anga ʻoku lelei ke fili mei ai
- ʻOku maʻu ai ha paʻanga hū mai fe'unga moe vauea lotoloto ki ha ngaahi sēvesi kihe fefononga'aki fakapule'anga.

Vakai ki he akhaveyoursay.nz/TimeOfUseCharging ki ha toe fakamatala.

7. **ʻE uesia fēfē ʻe he fili ni hoʻo feʻaluʻaki angamaheni ʻi he ngaahi houa femoʻuekiná?**

- ☐ ʻOku ou fononga ki loto pe fou atu ʻi he feituʻu totongí ʻi ha meʻalele fakafoʻituitui/ngāue
- ☐ ʻOku ou fononga ki loto pe fou atu ʻi he feituʻu totongí ʻi he fefononga'aki fakapule'anga, ʻaka pasikala pe lue lalo, ko ia ʻe ʻikai te u totongi
- ☐ ʻOku ou fononga ofi ki he feituʻu totongí ka ʻe ʻikai te u totongi
- ☐ ʻOku ʻikai ko ʻeku angamaheni ke fononga ʻi he feituʻu totongí pe ofi ki ai ʻi he ngaahi houa femoʻuekiná
- ☐ ʻOku ʻikai te u ʻilo
- ☐ Ma kehe

8. **Okú ke pehē ʻe ʻaonga ʻa e fakasiʻisiʻi ʻo e fefihia ʻo e feʻaluʻaki ʻoku fakafuofua ke maʻu mei he fili ni?**

- ☐ ʻOku pau ʻe ʻaonga
- ☐ ʻOku ngalingali ʻe ʻaonga
- ☐ ʻOku ngalingali ʻe ʻikai ʻaonga
- ☐ ʻOku pau ʻe ʻikai ʻaonga
- ☐ ʻOku ʻikai te u ʻilo
- ☐ Ma kehe

Talamai e ʻuhinga hoʻo talí mo e meʻa ʻe lava ke lelei ange ai e fili ni kiate koe.

FILI C – NGAAHI KONGA TEFITO ʻO E MOTORWAYS + LOTO KOLO

ʻE hilifaki e totongi ki he ngaahi fononga ʻoku hū ki he loto kolo pe fononga ʻi he ngaahi konga tefito ʻo e motorways ʻoku ʻefi'efi ai e fefononga'aki (ʻi he vahaʻa ʻo e Harbour Bridge, Point Chevalier pe Mount Wellington), lolotonga e ngaahi houa femoʻuekina ʻo e pongipongí mo e efiafí (ʻe fakahoko pe moha ki'i totongi si'isi'i pe he oku fiema'u ke tokoni kihe fakasi'isi'i e ʻefi'efi ʻoe fefononga'aki, ʻihe Southern Motorway ʻihe vaha'a ʻoe loto kolo ʻo Aokalani pea mo Mt Wellington ʻihe lolotonga ʻoe ʻaho.

Fakatokangaʻi ange – ʻe totongi tuʻo taha pē kapau ʻokú ke fononga mei he motorway ki he loto kolo ʻo ʻAokalani.

ʻE ala fiemaʻu foki ke hilifaki ha totongi ki ha ngaahi konga ʻo e motorways ʻoku fefihia ai e feʻaluʻakí ʻi he vahaʻa ʻo e ngaahi houa femoʻuekiná.

Ko ha founga ʻe taha ʻo e fili ni ko hono ʻai e kauʻā fakangatangatá ʻi he takatakai ʻo e loto koló kae ʻikai ʻi he loto koló pē, ka ʻe toki fakakaukauʻi ʻeni ʻi he sitepu hono hoko.

Kauʻā fakangatangata ʻo e totongi ʻi he loto kolo.
Founga kehe ʻe ala fili (potential variant).
Totongi ʻi he motorway.

Ngaahi poini mahuʻinga:

- Koe founga eni ʻoku sai taha kihono fakasi'isi'i ʻae ʻefi'efi ʻoe fefononga'aki
- (ʻE totongi ʻa e pēseti 8.5 nai kihe ngaahi fefononga'aki he meʻalele)
- ʻIhe tafa'aki ʻoe ngaahi totongi ʻoe ngaahi konga ʻoe motorway, ʻoku hanga he fili pe koe founga koeni ʻo fakatupu ha tu'unga lelei kihe fononga ʻihono fakafehoanaki kihe kihe taimi tutuku ʻae ako.
- Fakasiʻisiʻi ʻaki e pēseti 28 ʻa e ʻefi'efi ʻoe fefonga'aki ʻi he kelekele ʻo isthmus mo e fakatonga ʻo North Shore. ʻOku, faka'avalisi ʻaki hono fakahaofi ha miniti ʻe 7 nai kiate kinautolu ʻoku totongi, kae miniti ʻe 10 kihe fa'ahinga ʻoku nau fononga he motorway.
- ʻOku ngalingali ʻe totongi fakafuofua pe he tu'unga fakapotopoto, kae ʻe ʻiai pe ʻae fili pe founga ʻe totongi lahi ai he lele he motorway koe'uhi kohono sai fakalūkufua kihono fakasi'isi'i ʻae ʻefi'efi ʻoe fefononga'aki.

- Fakafuofua ange kihe peseta ‘e 29 nai ‘ae kau faka‘uli ‘oku ‘ikai ke nau totongi, ka te nau kei ma’u pe ‘ae vave moe falala’anga ange ‘oe fefononga’aki. Ka neongo ia 'e iai pe 'ae peseti 'e 14 tenau a'usia ha ngaahi toloi he fefononga’aki, he tupu meihe ngaahi feliiliu’aki 'oe ngaahi hala 'oku nau fononga ai.
- Oku fakafuofua ‘e ma‘u ai ha lelei faka‘ekonōmika fe’unga moe $4.10 nai ki he pa’anga ‘e taha kotoa pē ‘oku fakahū ki aí.
- Oku lolotonga ‘i ai ha ngaahi founga kehekehe ‘oe fefononga’aki faka pule’anga ‘oku lelei ke fili mei ai.
- Koe ngaahi fefononga'aki he motorway kihe ngaahi feitu'u ki tu’a okune 'atakai e loto kolo oku 'ikai ke 'iai ha ngaahi me'a kihe fefononga'aki fakapule'anga 'oku kehe mo fe'unga ke ngaue'aki kihe fononga holo
- ‘Oku ma‘u ai ha pa‘anga hū mai 'oku fe‘unga ke fakalelei'I lahi 'aki 'ae fefonong'aki fakapule’anga, pea lava ai ke fakahoko vave ai moe ngaahi ngaue lalahi kehe.

Vakai ki he akhaveyoursay.nz/TimeOfUseCharging ki ha toe fakamatala.

9. **ʻE uesia fēfē ʻe he fili ni hoʻo feʻaluʻaki angamaheni ʻi he ngaahi houa femoʻuekina?**

- ☐ ʻOku ou fononga ʻi he feituʻu totongí pe fou atu ai ʻi ha meʻalele fakafoʻituitui/ngāue
- ☐ ʻOku ou fononga ʻi he feituʻu totongí pe fou atu ai ʻi he feʻaluʻaki fakapule'anga, ʻaka pasikala pe lue lalo, ko ia ʻe ʻikai te u totongi
- ☐ ʻOku ou fononga ofi ki he feituʻu totongí ka ʻe ʻikai te u totongi
- ☐ ʻOku ʻikai ko ʻeku angamaheni ke fononga ʻi he feituʻu totongí pe ofi ki ai ʻi he ngaahi houa femoʻuekiná
- ☐ ʻOku ʻikai te u ʻilo
- ☐ Ma kehe

10. **ʻOkú ke pehē ʻe ʻaonga ʻa e fakasiʻisiʻi ʻo e fefihia ʻo e feʻaluʻaki ʻoku fakafuofua ke maʻu mei he fili ni?**

- ☐ ʻOku pau ʻe ʻaonga
- ☐ ʻOku ngalingali ʻe ʻaonga
- ☐ ʻOku ngalingali ʻe ʻikai ʻaonga
- ☐ ʻOku pau ʻe ʻikai ʻaonga
- ☐ ʻOku ʻikai te u ʻilo
- ☐ Ma kehe

Talamai e ʻuhinga hoʻo talí mo e meʻa ʻe lava ke lelei ange ai e fili ni kiate koe.

KO E FOUNGA ʻOKÚ KE FIE FILI

11. **Kapau te mau hoko atu ki he sitepu hono hokoʻo e ngāue ki he totongi ni, ko e fili fēʻokú ke pehēʻoku totonu ke mau fokotuʻu atu ko e founga ʻoku filiʻe he Auckland Council ke fakamuʻomuʻá?**

- ☐ Fili A – Loto kolo
- ☐ Fili B – Takatakai ʻo e loto kolo
- ☐ Fili C – Ngaahi konga tefito ʻo e motorways + Loto kolo
- ☐ ʻOku ʻikai te u ʻilo
- ☐ Kehe

Talamai e ʻuhinga hoʻo talí.

_____

_____

_____

_____

_____

KO E FOUNGA ʻE ALA UESIA AI KOE PE HA NIʻIHI KEHE ʻE HE TOTONGI NI

12. **Kapau ʻe fiemaʻu ke ke totongi ʻi hoʻo fononga ʻi ha meʻalele fakafoʻituitui pe meʻalele ngāue lolotonga e ngaahi houa femoʻuekiná, ko e hā e ngaahi meʻa ʻoku ngalingali taha te ke faí? (Fili ʻo aʻu ki he 3)**

Fakatokangaʻi – ko e ngaahi taimi femoʻuekina tahá ko e Mōnite ki he Falaite, mei he 7–10 pongipongi mo e 3–6 efiafi.

- ☐ ʻOku ʻikai ko ʻeku angamaheni ke fononga ʻi ha meʻalele fakafoʻituitui pe meʻalele ngāue ʻi he ngaahi houa femoʻuekiná
- ☐ Totongi pea kei fakaʻaongaʻi pē hoku hala mo e taimi fononga angamahení
- ☐ Fononga ʻi ha taimi kehe (kimuʻa pe hili e ngaahi houa femoʻuekina ʻoku hilifaki ai e totongí)
- ☐ Fononga ʻi ha hala kehe ke fakaʻehiʻehi mei he feituʻu totongi

  Fononga kiha toe feituʻu ʻe taha
- ☐ Fononga fakataha mo ha niʻihi kehe ʻi ha meʻalele (vahevahe e fakamole ki he fonongá)
- ☐ Fakaʻaongaʻi lahi ange e fefononga'aki i fakapule'anga (pasi, lēlue pe vaka)

☐ Lue lalo, ʻaka pasikala pe fakaʻaongaʻi ha sikuta (kau ai e pasikala ʻuhila mo e sikuta ʻuhila)

☐ Fakasi'isi'i e fefononga'aki (kau heni he ngaue mamaʻo meihe ofisi pe koe lahi ange ngāue mei ʻapi.

☐ ʻOku ʻikai te u ʻilo

☐ Ma kehe, kataki ʻo fakamatalaʻi: _____

13. **Ko e hā ʻe faingataʻa ai kiate koe ke liliu e taimi pe ko e founga ʻokú ke fononga aí? (Fili ʻa e kotoa ʻoku fekauʻaki mo koe)**

☐ ʻE ʻikai fuʻu faingataʻa ke liliu e taimi pe founga ʻo ʻeku fonongá

☐ ʻOku pau hoku ngaahi houa ngāué pea ʻoku fiemaʻu ai ke u fononga ʻi ha ngaahi taimi pau

☐ ʻOku fiemaʻu ha meʻalele ʻi heʻeku ngāué (hangē ko hono fakahoko ha sēvesi, pe fetuku ha kakai pe meʻangāue)

☐ ʻOku ʻikai ha sēvesi fefonong'aki fakapule'anga e ofi ki he kamataʻanga pe ngataʻanga ʻo ʻeku fonongá

☐ ʻE ʻikai feʻunga ʻa e feʻaluʻaki fakatokolahí ki heʻeku fonongá

☐ Faingataʻaʻia fakaesino pe fakaʻatamai, pe ngaahi fiemaʻu ke faingofua ai ʻeku feʻaluʻakí

☐ Ngaahi fatongia ki he ako pe tokangaʻi fānau (hangē ko hono ʻave, ʻomi mo tokangaʻi ʻo e fānau)

☐ Ngaahi fatongia tauhi (hangē ko hono tauhi e kāinga toulekeleka pe kau mēmipa ʻo e fāmilí ʻoku faingataʻaʻia fakaesino pe fakaʻatamai)

☐ Ngaahi hohaʻa ki he malu

☐ Kehe, kataki ʻo fakamatalaʻi: _____

14. **ʻOku ʻi ai ha toe meʻa ʻokú ke pehē ʻoku mahuʻinga ke mau ʻilo fekauʻaki mo e founga ʻe uesia ai koe pe ha niʻihi kehe ʻe he totongi ni?**

_____

_____

_____

_____

15. **ʻOku ʻi ai ha toe meʻa ʻokú ke fie talamai fekauʻaki mo e totongi fakaʻaongaʻi hala ʻo makatuʻunga ʻi he taimí?**

ʻOku fiemaʻu ha toe feituʻu ke tohi ai? Te ke lava ʻo fakapipiki mai ha ngaahi peesi kehe.